

Vlaams-Nederlands tijdschrift voor industriecultuur

2011
2de jaargang

Nummer 1, juni

Het Emmasingelcomplex van Philips in Eindhoven

Tabaksdroogkasten in Wervik

De tabakseest in Nederland

Gewelfbouw in Catalonië

De watertorens van Brussel

Colofon

Erfgoed van Industrie en Techniek

is een uitgave van de Stichting Erfgoed

Redactie

lic.hist. Fr. Becuwe
dr.ir. P. van den Bossche
ir. C.H. van Eldik
dr. W.H.P.M. van Hooff
dr.ir.arch. I. Wouters
dr.ir.arch. M. de Bouw

Redactieadres

C.H. van Eldik
Brilduikerdreef 12
2623 NT Delft

Voor Vlaanderen

VVIA
postbus 80
Postkantoor Gent
Stationswijk
9000 Gent XII

Ook voor inlichtingen over abonnementen en advertenties

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

De inhoud van de artikelen met auteursnaam is voor verantwoordelijkheid van de auteur

Lay-out

Sanne van Hooff

Vormgeving

SD Communicatie, Rotterdam

Druk

Veldhuis Media, Raalte

ISSN 0927-3026

Omslagfoto

De watertoren in het Terkamerenbos

Inhoud

- 4 Het Emmasingelcomplex van Philips in Eindhoven, *Marc Busio*
- 16 Tabaksdroogasten. Getuigen van vier eeuwen tabaksteelt in en rond Wervik, *Vincent Verbrugge*
- 23 De tabakseest in Nederland, *Louis F.J.R. Bracco Gartner*
- 28 Gewelfbouw in Catalonië, *J.B. Vercauteren*
- 38 De watertorens van Brussel. Een analyse en voorstellen voor een herbestemming, *Cécile Rousselot*
- 47 Boekbesprekingen

Redactioneel

Een nieuwe lente, een zelfde geluid, maar een andere toonzetting. Kortom, de vertrouwde inhoud van Erfgoed heeft een nieuwe jas gekregen. Niet zozeer omdat wij het tijd vonden voor iets nieuws maar vooral omdat we de illustraties meer ruimte willen geven. We hebben de gelegenheid meteen aangegrepen voor een nieuw, eigentijds uiterlijk. We hopen dat u als lezers even content bent als wij als redactie met de veranderingen. Uw commentaar wordt uiteraard zeer gewaardeerd.

Deze omzetting is mede oorzaak van de vertraging in de verschijning van dit eerste nummer van deze jaargang. Onze oprechte excuses hiervoor. We hopen dat de inhoud en de ruimere omvang voldoende compensatie bieden.

Zoals gezegd, opzet en materie blijven volgens het beproefde recept. We blijven het enige Vlaams-Nederlands tijdschrift op erfgoedgebied dat daarbij ook nog regelmatig verder over de grenzen kijkt, zoals u weer in dit nummer kunt constateren. Naast de langere artikelen kunt u de museum- en boekbesprekingen blijven verwachten. Bijdragen zijn uiteraard zoals immer welkom.

In dit nummer een keur aan onderwerpen. De schets van de ontwikkelingsgang van het eerste grootschalige fabriekscomplex van Philips te Eindhoven eindigt met de fase van herbestemming die hier gelukkig plaats heeft gevonden. De watertorens te Brussel, een volgende bijdrage, zijn heel wat lastiger te herbestemmen, tenminste die schaarse exemplaren die nog over zijn. De relatieve zeldzaamheid zou juist een reden voor extra aandacht en bescherming moeten zijn. Twee bijdragen betreffen de tabakseest. De lezer zal ontdekken dat het drogen in een eestgebouw zoals dat vanaf circa 1937 in de tabaksregio van België ingang vond amper in Nederland, waar toen de tabaksteelt bijna verdwenen was, voorkwam.

Tot slot bieden wij u nog een interessante bijdrage over een aansprekende bouwtechniek verder weg: het Catalaans gewelf. Gaudí staat in een traditie en was zeker niet de enige die deze vorm verder ontwikkelde en in de praktijk bracht. De rubriek boekbesprekingen sluit dit nummer af.